CT vizsgálati beteg tájékoztató

Kezelőorvosa javaslata alapján CT vizsgálat elvégzésére van szükség az Ön vagy gyermeke betegségének pontosabb tisztázásához. Annak érdekében, hogy ezt intézetünkben biztonságosan és eredményesen el tudjuk végezni, kérjük **figyelmesen olvassa el az alábbi tájékoztatót, majd részletesen válaszolja meg a recepciónkon kapott vizsgálati beleegyező nyilatkozaton található kérdéseket**, végül azt a megfelelő helyen írja alá.

A CT magyarul számítógépes rétegvizsgálatot jelent. Alapelve megegyezik a hagyományos röntgenvizsgálatokéval: a test különböző szervei, szövetei a röntgen sugarat különböző mértékben nyelik el, ennek alapján kép készíthető. A CT berendezésben a testen áthatoló sugarakat érzékelők fogják fel, melyek a jelet számítógépbe továbbítják, mely bonyolult feldolgozás során alkot keresztmetszeti képet. A beteg a vizsgálat közben egy ágyon fekszik többnyire hanyatt, bizonyos vizsgálatok esetében hason. A röntgen cső és vele szemben a detektorok a beteg körül igen gyors körkörös mozgást végeznek, eközben minden irányból „letapogatva" a vizsgált testrészt. A beteg eközben csupán annyit érez, hogy az ágy folyamatosan, vagy lépésenként lassan elmozdul vele. A CT vizsgálat nem fájdalmas, csupán az alábbi kisebb kellemetlenségekkel kell számolnia:

1. A vizsgálat időtartama alatt (5-15 percig) mozdulatlanul kell feküdnie a munkatársunk által beállított testhelyzetben. A vizsgált testrész minden elmozdulása rontja a képminőséget, ami téves értékeléshez vezethet. Hasi és mellkasi vizsgálatokhoz szükséges a légzés többszöri 5-10 másodperces visszatartása, amit Öntől mikrofonon keresztül kérünk. Amennyiben légzőszervi betegség miatt ez akadályba ütközne, kérjük jelezze munkatársunknak.
2. Testét egy viszonylag szűk, de rövid alagútba csúsztatjuk, ami kétoldalt nyitott, és koponya vizsgálatok esetén is a beteg kiláthat. Ismert módon bezártság iszonyban (klausztrofóbia) szenvedő betegeink is rendszerint jól tűrik a vizsgálatot. *Ön bármikor jelezheti igényét a vizsgálat megszakítására, és ez esetben a vizsgálóasztal az alagútból másodpercek alatt kihúzható !*

A vizsgálatok nagy része vénás injekció formájában **kontrasztanyag beadását** is szükségessé teszi. A CT kontrasztanyag jódot tartalmaz, beadása rendszerint melegség érzéssel jár, amit torkában, mellkasában, majd hasában érezhet, és gyorsan szűnik. Mivel intézetünkben a mellkasi és hasi CT vizsgálatokhoz automata kontrasztanyag injektort („pumpát") használunk, ez a melegség érzés viszonylag erős lehet, de betegeink ezt nem szokták különösebben kellemetlennek leírni. Ritkán fordul elő enyhe, gyorsan múló émelygés, ezért kontrasztanyag adása előtt **3-4 órás könnyű éhgyomor javasolt, bőséges folyadék (nem-szénsavas víz, tea) bevitel mellett**. Allergiás jellegű reakció csak ritkán jelentkezik, leggyakrabban csalánkiütés formájában. Még ritkábban (több tízezer esetből egyszer) találkozunk súlyosabb légzés vagy keringészavart okozó allergiás reakcióval, melynek elhárítására megfelelő eszközökkel rendelkezünk. Kérjük, hogy ha a kontrasztanyag beadása után 24 órán belül bármilyen **mellékhatást** - bőrkiütést, viszketést, fulladást, nehézlégzést, fejfájást - tapasztal, azonnal forduljon orvoshoz, és tájékoztassa őt arról, hogy kontrasztanyagos CT vizsgálata történt.

A jódos kontrasztanyag vesebetegségekben tovább ronthatja a vese működését, akár súlyos veseelégtelenséget kiváltva, ezért kontrasztanyag adás előtt ismernünk kell vesefunkciós laboratóriumi vizsgálatának eredményét, ezen belül a serum kreatinin és eGFR értéket. Lehetőleg egy hónapon belüli, de fennálló vesebetegség esetén teljesen friss leletre van szükség. Ha enyhén beszűkült vesefunkciója van, akkor a vizsgálat elvégzése mérlegelést igényel, súlyosabb működészavarra utaló 30 alatti eGFR érték mellett csak sürgős vizsgálathoz adható kontrasztanyag.

Amennyiben cukorbetegségben szenved, és Metformin tartalmú gyógyszert szed, az fokozhatja a vesekárosodás kockázatát, így javasolt a gyógyszer kihagyása 48 órára a vizsgálat előtt és után is.

Ha a gyógyszert mégis bevette, akkor csak friss vesefunkciós lelet birtokában tudjuk megítélni, hogy vénás kontrasztanyag adható-e.

Hasi-medencei vizsgálatainkat megelőzően a gyomor-bélrendszer feltöltéséhez egy másik fajta kontrasztanyagra is szükség lehet, melyet vízben feloldva kell elfogyasztani: átlagosan 6 dl – 1 liter folyadékot 20-30 perc alatt, vagy célzott bél vizsgálathoz 1.5 liter folyadékot 1 dl-enként 1-1.5 h alatt kell meginni. Ez a kontrasztanyag nem szívódik fel, esetenként kissé lazább székletet okozhat.

Tudnia kell, hogy a CT vizsgálat során a testet **ionizáló röntgen sugárzás** éri, aminek nagy dózisban káros mellékhatása is lehet, ami csak évek múltán jelentkezik. Egy vizsgálat átlagos sugárdózisa 3 - 6 miliSievert, ami 1-2 évnyi természetes háttérsugárzással egyenértékű. Emiatt csak megalapozottan, orvosi javaslatra szabad CT vizsgálatot végezni. Ugyanakkor a CT vizsgálat igen fontos információkat nyújthat betegségéről, vagy annak hiányáról, így egy indokolt vizsgálat elhagyása összehasonlíthatatlanul súlyosabb veszélynek teheti ki, mint egyetlen vizsgálat sugárterhelése. Kórházunkban a gyermekek sugárterhelésének minimalizálására fokozott figyelmet fordítunk, és a 2015 óta működő 128 szeletes CT berendezés is minden szempontból megfelel a korszerű követelményeknek.

A vizsgált testrészen elhelyezkedő fémtárgyak (ékszer, csat, zsebben hagyott aprópénz …) a vizsgálatot zavarják, ezért azokat a vizsgálat előtt, kérjük távolítsák el. Koponya vizsgálat előtt betegeinket tisztelettel kérjük, hogy fülbevalójukat vegyék ki.

A vizsgálatra **beutalóját, személyi igazolványát, betegbiztosítási (TB) kártyáját, korábbi leleteit, zárójelentéseit, az előzőleg készült vizsgálatok felvételeit hozza magával!** Amennyiben ezek a kezelőorvosánál vannak, kérje el azokat! Betegsége változásáról csak ezek alapján tudunk véleményt mondani.

A vizsgálatok többnyire előjegyzési sorrendben történnek. Előfordulhat azonban, hogy súlyosabb állapotú betegek sürgős vizsgálata miatt az ön vizsgálata késedelmet szenved. Emellett a gyermekkórházban gyermek betegeink vizsgálata elsőbbséget élvez. A következményes, néha akár több órás csúszásért felnőtt betegeink elnézését kérjük.

A vizsgálat finanszírozása szempontjából fontos annak ismerete, hogy a vizsgálat időpontjában a beteg gyógyintézeti kezelés alatt áll („bentfekvő” beteg) vagy járó betegként érkezik hozzánk. Kérjük, hogy erről tájékoztassa felvételét végző munkatársunkat.

A lelet a vizsgálat után általában 3-4 munkanapon belül készül el, egyes speciális vizsgálatok számítógépes kiértékelése hosszabb időt vehet igénybe. Kérjük erről a vizsgálatot végző orvosnál ill. asszisztensnél érdeklődjön.

További kérdéseivel a vizsgálatot végző orvoshoz, vagy az operátorhoz fordulhat.